

El caçador perseguit

Efraim Zuroff és caçador de nazis. En una cursa contra el temps, intenta localitzar criminals de guerra. El primer de la llista: Sándor Képíró, present durant la matança de Novi Sad el 1942. Però l'home, quan ha estat descobert, ha volgut convertir-se en acusador.

El caçador de nazis número u contra el número u dels presumptes criminals de guerra de la seva llista. Efraim Zuroff, director del Centre Simon Wiesenthal a Jerusalem, contra Sándor Képíró, antic oficial de policia hongarès. Budapest, tribunal central, judici amb número d'expedient 220/25768: és un cas insòlit amb dos contraents molt desiguals, que resta pendent de decisió. L'edifici, al districte cinquè petitburgès, té un aire desconsolador: la pols sobre els mobles, la pudor de florit de les habitacions massa caldejades, un malson de laberints amb passadissos sens fi. L'ambient és més que kafkià.

El jutge tus lleugerament: Es tracta sobre la massacre de Novi Sad del 23 de gener del 1942, en què van ser assassinats 1.100 homes, dones i nens, la majoria jueus. L'un rere l'altre, afusellats, llançats al Danubi. L'antic oficial de policia Képíró, autor principal dels fets, va participar directament en l'elecció de les víctimes, o va ser-ne *només* un còmplice? Es pot anomenar i s'ha d'anomenar un "criminal de guerra", tal com fa Zuroff? I és possible encara d'investigar les dimensions de la culpa, després de tant de temps?

Ja no n'hi ha gaires, d'aquestes confrontacions en les quals es doni testimoni d'aquell temps. Una cursa contra el temps. L'acció del centre Wiesenthal s'anomena *operació darrera oportunitat* i mira de localitzar els darrers esbirros de Hitler que viuen en llibertat, i també llurs còmplices, per tal de portar-los davant un jutge. Però el cas de Budapest té un altre punt que el fa

especial, fins i tot únic: Efraim Zuroff, 62 anys, caçador de nazis, és l'acusat. Sándor Képíró, 96 anys, participant de la massacre, és l'acusador.

No es tracta de jutjar la culpabilitat de l'hongarès, a qui podria caure una condemna perpètua sota acusació d'ajuda en l'assassinat de milers de persones; no és aquesta la finalitat de la fiscalia de Budapest, malgrat la gran quantitat de proves de què disposa. Es tracta de jutjar la culpa de l'israelià, que ha de respondre a l'acusació de difamació i calúmnies. En cas de condemna, li poden caure dos anys de presó. Qui ho vulgui entendre, ha de desplaçar-se fins al lloc dels fets, ha d'intentar observar els esdeveniments des de la perspectiva dels afectats. Des de l'angle visual del caçador, del de la víctima, del presumpte culpable.

Jerusalem. A prop de l'hotel King Solomon, al barri jueu, un edifici quadrat més aviat humil: és aquí on es troba la seu de l'organització, que no es deixa doblegar a l'hora de cercar criminals nazis. Això segurament té a veure amb el seu cap, que fa més d'un quart de segle que dirigeix el centre. "No pararé fins que no s'hagi fet justícia a totes les víctimes de l'Holocaust, fins que tots els nazis no hagin estat jutjats, sense falsa compassió perquè ara ja siguin vells", afirma just després de donar-nos la benvinguda a la porta. L'encaixada de mans de Zuroff és com la d'una grapa d'ós. El seu gran cos s'arqueja i es mou amb una elegància i una rapidesa sorprenents. Un ós bru, ferotge, sempre a l'aguait, sempre de cacera.

EL TEMPS

Efraim Zuroff, el caçador de nazis, al seu des-

Els nazis van assassinar quatre familiars seus, la família del seu besoncle, el 1944, a Lituània. Només quatre, diu quasi disculpant-se: el seu model, en Simon Wiesenthal, en va perdre 89 per la Shoà. El discrepant i a vegades tergiversador fundador de l'organització ha localitzat, entre més, el tinent coronel de les SS (Obersturmbannführer) Adolf Eichmann. Zuroff sembla un contraprojecte de Wiesenthal: nascut després de la guerra i crescut a Nova York, d'una rectitud extraordinària, replicaire i enemic de les tonalitats grises. El seu regne té quatre habitacions, plenes fins al sostre d'arxivadors de la marca Leitz retolats amb precisió. Fins i tot a la cuina ha disposat una paret plena de documents, entre els quals es veu algun cartell i fotos de la *solució final* penjats, com un recordatori continu i omnipresent. L'únic element no nazi del despatx és una petita cistella de bàsquet. "D'adolescent no em volia convertir en el darrer caçador de nazis, sinó en el primer

patx a Jerusalem.

jueu ortodox de la lliga professional de la NBA.”

El seu avi era rabí, el seu pare era rabí, la seva mare era mestra en una escola religiosa a Brooklyn. Les esperances posades en Efraim eren clares: havia de ser el guia espiritual d'una parròquia jueva. S'hi rebel·la, amb mesura. D'estudiant viatja a Israel, on es llicencia en estudis sobre l'Holocaust a la Universitat Hebrea. Però Zuroff no és una rata de biblioteca com la majoria dels seus col·legues historiadors. Per a ell, estudiar el passat significa, en primer lloc, evitar que es repeteixi un nou Auschwitz. Dedica una tercera part del temps a la feina de recerca, un altre terç a la documentació i un altre a fer pressió política. Els èxits i la frustració “mantenen la balança equilibrada”. Considera un triomf el procés que es va fer l'any 1999 contra l'ex-comandant d'Ústaixa, Dinko Sakić, localitzat a l'Argentina i extradit a Croàcia. Molts països retarden les peticions o es neguen a exercir una

acció penal, tot i les dades del Centre Wiesenthal. Zuroff va localitzar Erna Wallisch, la diabòlica guarda de seguretat del camp de concentració de Majdanek, “però es va poder escapar de la justícia” (va morir poc abans que comencés el judici contra ella).

L'any 2002 Zuroff va crear l'*operació darrera oportunitat*, la va propagar amb grans campanyes d'anuncis i va oferir recompenses a qui pogués donar qualsevol informació. Alguns ho van anomenar “recompensa per captura” i el Consell Central dels jueus s'hi va mostrar indignat. Zuroff sap que el títol de *caçador de nazis* que ell també fa servir de vegades sona força grandiloqüent, una mica com Indiana Jones. I, malgrat tot, continua puntuant amb *notes escolars* els estats: qui coopera, obté un *excel·lent* públic; a l'altre extrem de l'escala amenaça la nota del *deficient*. Durant anys, Alemanya no va rebre sinó males notes. Ara, per primera vegada, Berlín ha obtingut la millor nota. Àustria és per a Zuroff “un

paradis per a criminals nazis”. Però el fet més preocupant actualment és Hongria: “A les darreres eleccions, el partit ultraconservador Jobbik va obtenir quasi el 17% dels vots; l'antisemitisme hi creix de manera alarmant.” I un altre factor determinant per a les males notes de Budapest és, naturalment, el cas. El *seu* cas Képiró.

El febrer del 2005 un home escocès es va posar en contacte amb Zuroff. Li va explicar que sortia d'una festa, en què un home gran es jactava d'haver organitzat deportacions cap a Auschwitz. Zuroff va enviar a casa seva un col·laborador disfressat de periodista, que es va adonar de seguida que l'home era un bocamoll. Però, penjada a la paret de la cuina, l'investigador hi va descobrir una fotografia interessant: un home vestit d'uniforme. Se la va endur. I els experts del Centre Wiesenthal hi varen identificar Képiró.

El setembre del 2006, tan bon punt es va fer evident que la persona que cercaven vivia, amb el seu nom real, a Budapest, Zuroff va convocar una conferència de premsa a la capital hongaresa. Aquí hi ha un criminal de guerra que viu ben tranquil –diu, com un acusador de l'Antic Testament–, un home de qui podem demostrar que l'any 1944 fins i tot va ser condemnat com a còmplice. I Zuroff va anunciar que posaria el seu dossier a disposició de la fiscalia. “Faci-se'n càrrec d'una vegada!” Res no va passar. Zuroff eleva Képiró fins al capdamunt de la seva llista de persones més cercades, i l'anomena “criminal de guerra”. Però no podria ser que l'hongarès només fos un peix petit o mitjà, un còmplice? Pot ser que Zuroff estigui obsessionat per la seva febre per la cacera? Pot ser que hagi perdut l'oremus?

Zuroff es col·loca correctament la quipà teixida a mà. És un dels vespres en què torna tard a casa, amb la seva família. Té quatre fills, vuit néts i el que fa nou ve pel camí. Viven a la colònia d'Efrat, a prop de Betlem: segons el dret internacional, en zona ocupada; segons les seves creences, en terra bíblica, una terra que pertany als jueus. Zuroff és un ortodox moderat; el patiment palestí no el deixa indiferent. Képiró li causa una gran inquietud. El caçador de nazis ha estat diverses vegades a Novi Sad. Té sempre davant

els ulls el document que el nomena ciutadà d'honor de la ciutat. El president serbi Boris Tadic ha proposat fins i tot Zuroff per al premi Nobel de la pau pels seus mèrits a favor de la memòria en els crims de guerra. Per a Zuroff tant se val si Képiró no és cap Eichmann: “No hauria de poder defugir el càstig. Moralment, és un monstre.” I afegeix, amb relació a la seva tasca al Centre Wiesenthal: “Per a les persones que persegueixo només sento menyspreu, sobretot per Képiró.”

Novi Sad. Construïda sobre un pantà, dominada per la *plaça de la Pau*, vigilada per la fortalesa de Petrovaradin, té el problema de moltes ciutats secundàries de l'Europa central i oriental: té un centre medieval pintoresc amb cases que semblen casetes de nines, però no és realment res d'especial. Es troba a l'interior del país, entre Belgrad i Budapest. L'antic carreró jueu, tranquil i buit, com si ara fos habitat només pels fantasmes del record, desemboca en la sinagoga coronada amb cúpules àrabs. Actualment la fan servir —per manca de jueus i per la seva bona acústica principalment com a sala de concerts. “Ciutat de la lleugeresa: Novi Sad, metròpoli del futur” és l'eslògan publicitari de les autoritats turístiques. El passat és arraconat com un familiar pesat i llunyà, de qui hom defuig la visita sigui com sigui. L'únic monument que recorda la massacre del 1942 —mare, pare, fills esculpits en pedra— és dos quilòmetres riu amunt del lloc dels fets. Allà on el passat es pot oblidar fàcilment.

Novi Sad en el passat. Records d'una infantesa sense preocupacions abans de la Segona Guerra Mundial, abans de la matança, records de la Lydia Brenners, nascuda a Novi Sad. Era una nena de deu anys durant l'època de l'horror, que avui en té 78. Venedores de mercat malhumorades però que alguna vegada afluiaven un albercoc, quan la paga no arribava. Venedors de gelats davant els carros ambulants, en forma de clova de caragol, i un calaix especial per a les galetes. Estius calorosos a la platja del Danubi, Nadals gèlids amb olor de galetes de canyella amb forma d'estrella. La ràdio massissa, que identificava la família com una de les més benestants. La sinagoga on els pares anaven amb els fills els dies festius, mentre les ami-

EL GENDARME KÉPIRÓ, EL 1940.

gues s'adreçaven a l'església catòlica, a les esglésies protestants, ortodoxes, adventistes. Era religiós qui ho volia ser, on ho volia ser i amb la intensitat amb què ho volia ser. Allò que la Lydia reviu com un idíl·li en veure les fotos engroguïdes d'aquell temps, amb la nena amb el riure alliberat de qualsevol preocupació, segurament no havia estat totalment exempt de problemes entre els diversos pobles i confessions. Però que els habitants de Novi Sad van conviure pacíficament, d'això els historiadors no en tenen cap dubte. Serbis, hongaresos, suabis de parla alemanya i jueus compartien la capital de província adormida durant els tres primers decennis del segle passat.

L'abril del 1941 l'Alemanya de Hitler, Itàlia i Hongria ataquen Iugoslàvia sense cap declaració de guerra prèvia. L'estat multicultural és dividit. Hongria rep el nord, inclosa Novi Sad. I a la ciutat s'instal·la el terror. Ara ja no es fa cap diferència entre mestres mandrosos i aplicats, entre marits honrats o infidels, ballarines elegants i maldestres, entre persones alegres i tristes: les persones es veuen reduïdes a la seva particularitat ètnica. Novi Sad, la idíl·lica Novi Sad provinciana, es converteix en l'“escola de l'ateisme”, com ho ha formulat Aleksandar Tisma, cronista literari de la ciutat.

Dies d'horror. Els partisans oposen resistència pels encontorns. Aquest fet serveix de pretext als ocupants hon-

garesos per a un càstig col·lectiu. La *ràtzia* dura uns quants dies a Novi Sad i els pobles del voltant. Aleshores, el 22 de gener del 1942 al vespre arriba l'horror a casa de la família jueva dels Brenners, amb la visita de quatre policies. Forts cops ressonen a la porta. “Demà de matí us vindrem a buscar a tots, agafeu només les coses més necessàries.” La senyoreta alemanya que té cura de la Lydia i les seves germanes a la casa demana si ella també hi ha d'anar. Vostè no és pas jueva, oi? La rossa mou el cap negativament. “No, aleshores no.” La dona s'aparta amb la mà els cabells blancs mentre pensa en el passat; no li resulta gens fàcil d'explicar-ho. Se li esqueixa la veu, amb prou feines perceptible. Com els anells d'un troc d'arbre, les arrugues es dipositen al voltant dels seus ulls. La temperatura, a primera hora del matí del 23 de gener és de 25 graus sota zero. Una llarga marxa de persones que pateixen un fred intens, empesos a caminar per guàrdies autoritaris. La mare té la filla gran agafada de la mà. El pare cau de camí cap al lloc de reunió, la Lydia l'ajuda a aixecar-se. Aleshores un dels policies perd els nervis i d'un cop amb la culata del fusell fa caure la nena de deu anys a terra. Ella s'aixeca amb un gran esforç.

Passen davant la casa de cultura. Els separen per sexes. Després els fan caminar endavant, en direcció al Danubi. Des del riu senten trets, molts trets. La tia de la Lydia, en un atac de pànic, pren la seva filla, surt de la filera i és arrossegada per un policia. És la dartera vegada que Lydia les veu. A la platja la gent s'ha de posar en filera. Primer són unes quantes dotzenes de fileres. Després, cada vegada menys. I els trets cada vegada s'apropen més. Aviat els hauria tocat a ells, però deu haver-hi hagut alguna ordre que ha fet que els soldats, que maten sistemàticament com si fossin màquines, s'aturin. Allà, on els banyistes a l'estiu riuen i juguen. L'última cosa que encara veu la petita Lydia és com desapareix amb canons contra el riu gelat perquè els forats siguin prou grans per a encabir-hi els cadàvers. I després es desmaia.

El pare, la mare i la germana se n'han sortit. Arriben a Budapest. Sobreviuen al gueto, de qualsevol manera. Tornen quatre anys després a Novi

Sad. Ningú no parla d'aquells dies d'horror passats, però moltes amigues manquen per sempre. La nena de setze anys, per primer cop enamorada, sent una profunda tristor quan el 1948 el seu pare li comunica que es traslladen a viure a Israel. Però aviat es casa, té dues criatures. Es trasllada a un petit pis a Tel-Aviv. Viu feliç en matrimoni, té cura del seu marit malalt d'Alzheimer. I continua sense poder ni voler perdonar els culpables. Els vol veure condemnats per un tribunal ordinari. "Només això seria el final."

Treure la pols. Ha testificat a càmera davant el Museu de l'Holocaust de Jerusalem, Yad va-Xem. I encara avui no s'ho pot treure del cap. Sí, encara recorda els crits prop del Danubi, per a avisar l'organitzador de la matança, una vegada i una altra: "Schani, Schani!" I aquest Schani és un hipocòrisc de Sándor. I sí, l'ex-policia Képiró, localitzat ara per Zuroff, es diu Sándor. I sí, l'home amb uniforme de la foto en blanc i negre, que li mostren, s'assembla al qui la va colpejar amb la culata de l'escopeta. Però n'hi ha prou amb això, amb la retirada? L'hauria pogut identificar i així hauria pogut fer avançar el procés contra Képiró. Però no és d'aquesta mena de persones: no pot mentir, no en aquesta pregunta sobre l'existència. No es posa a l'altura dels qui han estat abandonats per Déu, s'ho ha jurat. Sap exactament què imputen a Képiró. Ella ha traduït els resultats de les investigacions de les autoritats iugoslaves, que inculpaven el pròfug d'haver estat còmplice de les morts del 1947 i l'anomenaven "criminal de guerra". Com que durant molts anys no hi ha hagut cap acord d'extradició entre tots dos països, Hongria sempre ha fet el desentès. Un altre paper més que s'omple de pols als arxivadors.

Res en el seu pis petit no recorda la seva vida passada. Ho té tot decorat amb colors alegres, amb mostres florejadades. Mira la televisió, principalment programes d'entreteniment. És conscient que perd les forces. Ben aviat ja no podrà continuar fent tota sola les feines de casa. La filla s'ha traslladat vora seu, li dóna un cop de mà, avui també hi és. Lydia Brenners s'aixeca, va al dormitori i torna amb

L'ex-oficial de policia Sándor Képiró al seu pis de Budapest.

La testimoni Lydia Brenners al seu domicili a prop de Tel-Aviv.

un feix de cartes i fotografies, lligades curosament amb un llaç. En treu la pols bufant amb cura, com si tingués por que els papers poguessin desfer-se amb una bufada d'aire massa forta, com si fossin papirs, trobats per arqueòlegs en tombes antigues. Són cartes del seu avi, fotos de nena de quan vivia a Novi Sad. L'àlbum de família. Però mare, si això no m'ho haves ensenyat mai, diu la filla, tremolant d'emoció i de dolor. No m'hi he vist amb cor fins avui, diu Lydia Brenners, i quan comencen a girar els fulls totes dues tenen llàgrimes als ulls i s'obliden del seu hoste.

Els darrers anys has tornat unes quantes vegades a Novi Sad, diu la filla. Jo ara també hi vull anar. Deixa-ho estar, respon la mare. I explica com aquesta ciutat s'esforça per tornar a la "normalitat" i sempre acaba fracassant. Durant la guerra de Kosovo del 1999 les forces de l'OTAN varen destruir-hi els tres ponts sobre el Danubi. "No serveix de res intentar entendre coses que no tenen cap explicació", diu Lydia Brenners, mentre agafa la mà de la filla amb un gest de protecció. Sobre els murs del memorial de Novi Sad hi ha una inscripció que aquesta dona ha memoritzat: "El poder d'un monument

EL TEMPS

La localització dels responsables nazis, una lluita llarga i feixuga.

de pedra té molt pes, però pesa infinitament més el poder dels records.”

Sense penediment. La casa de Budapest on viu Sándor Képíró es troba directament davant d’una sinagoga, on cada dissabte es reuneixen dotzenes de creients amb llurs quipàs i travessen la porta amb el canelobre de set braços, la *minorah*. Certes coses del seu voltant haurien de recordar a Képíró els terrífics esdeveniments del passat, si volgués recordar. Podria llegir notícies sobre l’antisemitisme als diaris, notícies dels darrers mesos a Budapest: ultraconservadors han profanat de nit el Museu de l’Holocaust, llançant-hi peus de porc sagnants. “Judapest”, van escriure a les parets de les cases. Ja el 2008 la diputada europea pel partit Jobbik, Krisztina Morvai, va aconsellar als “sionistes liberals bolxevics de començar a pensar cap on fugirien i on s’amagarien”.

Képíró vol que el deixin en pau al seu petit pis a la primera planta, ple de fotos i llibres, on li agrada de preparar pollastre al pebre amb nata “perquè és un gurmet– i on no hi ha cap creu penjada a la paret, malgrat dir que és un cristià convençut. L’acusat, convertit en acusador, s’ha colgat en els seus records. Només els comparteix amb la seva jove curadora, una estu-

diant de dret. I, naturalment, amb el seu advocat, Zsolt Zetenyi, un conegut ultraconservador radical, proposat poc pel partit Jobbik com a candidat per al Tribunal Constitucional: però aquesta vegada ni el ultraconservadors del partit del govern no hi han volgut donar suport.

Képíró, les primeres tres vegades, es mostra refractari a la conversa. Finalment diu: “No em penedeixo de res.” Pausa. I després continua, amb una veu sorprenentment ferma per a una persona de 96 anys: “Participar en la ràtzia era la meva obligació. No vaig matar ningú. A Novi Sad no vaig ni fer ús del meu fusell.” En expedients i documents televisius de l’època es poden trobar més declaracions de l’ex-capità de la policia. Documents sobre la seva vida: de jove, amb poc més de vint anys i ja llicenciat en dret, Sándor Képíró entra al cos de policia. “M’agradava molt la meva tasca a la policia, n’estava orgullós.” A principi de gener del 1942, és enviat a la Novi Sad ocupada, l’antic regne dels magiars. Allà, com corresponia al seu rang, es fa càrrec de la unitat que hi estava estacionada. Durant la ràtzia del gener del 1942 la feina li porta noves prioritats. S’ha de fer càrrec, com a comandament en cap, de les accions que es prenen contra la població civil. Sembla que al principi

no se sabia exactament de quina mena d’accions havia de tractar-se. L’ordre de la missió era de fer ús immediat de l’arma de foc en cas de la més mínima infracció o transgressió.

Képíró diu que va demanar instruccions escrites. Però no existien, ni tampoc el 23 de gener, quan es va començar a moure amb la seva gent per a replegar els homes, dones i nens inclosos a les llistes. Els militars –segons la reconstrucció dels historiadors– es mostren descontents amb la manera com es du a terme la ràtzia. Képíró “va complir l’ordre” de portar les persones a llur destinació. “Vaig salvar la vida d’una família que no era a la llista al cinema Rex”, escriu al protocol. Una formulació delatadora, perquè en uns altres llocs Képíró afirma reiteradament que no sabia què se’n faria, dels capturats. Es poc creïble que el capità no hagués sentit els milers de trets que van caure al costat del Danubi, a poc més d’un quilòmetre del camp de concentració. “En cas d’un bany de sang, la meua responsabilitat és la mateixa que si hagués anat Vietnam”, diu Képíró. “Jo, un criminal de guerra? Això, primerament, s’ha de demostrar.” I durant el 2009 encara s’atreveix a declarar: “Tots aquells que han intentat atacar-me, fins ara ho han pagat.”

Tot amb tot, el 1944 va ser condemnat a deu anys de presó a Szeged per haver participat en la matança de Novi Sad. Képíró va travessar Àustria i va fugir a l’Argentina, on es va casar i va viure tranquil·lament durant dècades. Fins que va sentir enyorança. L’any 1996 va demanar a les autoritats hongareses si hi havia cap acusació contra seu. El van deixar entrar al país, malgrat que els crims de guerra no prescriuen. Képíró “aleshores ja jubilat– va instal·lar-se en aquella casa discreta, en què va causar bona impressió entre els veïns perquè s’encarregà d’organitzar la festa anual. Fins avui els veïns encara fan costat a “l’amable vell”. El 2009, dos anys després de la descoberta del personatge per part del Centre Wiesenthal, la fiscalia va citar-lo, però no hi va haver cap ordre de detenció. Ben aviat s’haurà de prendre una decisió sobre la demanda presentada per Képíró. El seu advocat diu que les forces del seu client, fins ara en tant bona forma, disminueixen ràpidament.

Que potser ara toca el número de la compassió, després de tota aquesta fugida cap endavant tan agressiva? Zetényi ho nega. No, ell no és així. Fa poques setmanes, Képiró va caure de nits per un atac d'ansietat, tot i que va ser al passadís de casa, gràcies a Déu, en un lloc que feia menys d'un metre d'alçada, i no es va trencar res. Sembla que es ressentia dels *efectes secundaris* dels forts medicaments que pren des de fa poc temps. O potser es tracta d'uns altres efectes secundaris, atacs d'ansietat provocats pel record, que turmenten a qui fins ara es considerava tan infal·lible.

Darrera instància. Efraim Zuroff, el caçador de nazis jueu, ha deixat Jerusalem i ha anat de viatge. En primer lloc cap a Novi Sad, on ha fet l'ofrena d'una corona amb uns quants supervivents de la matança; després cap a Budapest, on ha de declarar com a encausat. A l'octubre ja va coincidir amb Képiró durant una breu vista: "Em va observar fredament, jo li vaig tornar la mirada i, naturalment, no li vaig donar la mà." Aquest cop, durant el procés de mitjan desembre, l'acusador, que no vol que l'anomenin "criminal de guerra", al darrer minut no es presenta. El jutge interromp el judici. Per un error de forma. "A causa de l'absència de l'acusat no puc..." Képiró hi va recórrer immediatament i la querella va ser admesa a mitjan gener.

POKRAJAC
Memorial a Novi Sad.

Ara el cas passa a la següent volta judicial. El procés s'ha tornat a obrir. El caçador de nazis continuarà anomenant l'ex-policia un "criminal de guerra" i s'arriscarà a haver d'anar a presó per això. L'home que el dia de la matança va agrupar els destinats a la mort continuarà dient que no és sinó una "calúnia", i es querellarà per omissió i per sanció. Una cosa no queda clara: què pot esperar Sándor Képiró. El 14 de febrer passat la fiscalia hongaresa va presentar càrrecs contra Képiró per la matança de Novi

Sad. Malgrat tot, continua en peu la sospita que la justícia hongaresa especula sobre una còmoda solució *biològica*. I així el resultat de la pugna que mantenen el caçador de nazis i l'home que encapçala la llista de persones més cercades encara s'ha de resoldre. Culpa, complicitat, innocència en un dia fred i sagnant a Novi Sad: després de 69 anys s'ha tornat a ajornar. Esperant la darrera instància?

Erich Follath

Traducció de Tick Translations

Breus

El '.cat' s'acosta als 50.000 dominis a internet

El *.cat*, el primer i únic domini lingüístic del món, ja té cinc anys. Durant aquest temps ha superat amb escreix la xifra dels 47.000 dominis i ha crescut anualment per sobre del 15%. Només durant el 2010, el nombre de dominis *.cat* ha augmentat d'un 18%. Aquest creixement s'ha traduït en una facturació de prop d'un milió d'euros. Els darrers quatre anys, el *.cat* ha reduït els preus d'un 75% i ha aplicat millores tecnològiques per als dominis. La Fundació puntCAT es proposa ara de créixer en el món de la petita i mitjana empresa i apostar per nous serveis.

FUNDACIÓ PUNTCAT
La Fundació puntCAT gestiona, sense subvencions ni endeutaments, el domini lingüístic.

El domini *.cat* no rep subvencions ni s'endeuta per a garantir la viabilitat del projecte, i reinverteix anualment els beneficis tant en la millora de la tecnologia del domini com en la rebaixa dels preus dels dominis.

Zapatero es fa enrere i dona vida a les nuclears

La setmana passada la posició oficial de l'executiu espanyol va fer un gir copernicà en matèria d'energia nuclear. Contra allò que havia proclamat fins ara, el grup socialista al parlament espanyol va donar suport a una esmena d'última hora de la llei d'economia sostenible impulsada per PNB i CiU, per la qual s'elimina el límit de quaranta anys de vida útil que fins ara s'estipulaven per a les centrals nuclears. Amb l'aprovació d'aquesta esmena, es deixa en mans del Consejo de Seguridad Nacional la decisió sobre quan ha de tancar cada reactor.